

Felvidéki Híradó.

TARSADALMI és KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

MEGJELENK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztésére, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra czimezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hírdetéseket, kéziratokat péntekig kerjük beküldeni

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 frt. ezentúl minden megkezdett szög szóval 50 krali több.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS.

Az új év küszöbén tisztelettel felhívjuk lapunk t. baráit, hogy előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.

A Felvidéki Híradó immár 9. évfolyamába lép s amint eddig, úgy ezentúl is fokozott erővel igyekszik hivatásának megfelelni. Nem kell új programmal előállanunk, hiszen 8 éves multunk elégséges program. Lapunk főhelyén: a vezérezikkekben ezentúl is iparkodni fogunk a közérdekű társadalmi kérdések tárgyalásával tisztázni az eszméket és esetleg irányt adni a közszellemnek, ha az netalán habozva állana valamely társadalmi, nemzeti, vagy kulturális kérdéssel szemben.

A nemzetiségi kérdésekben ezentúl sem czúnunk a bujtozás; de egyik főfeladatunknak tekintjük, hogy nem magyarajkú polgártársaink rokonszenvét és tiszteletét a magyar államszeme és annak tekintélyét iránt fölbőrösztük, fönntartsuk és erősítjük. Epen azért Lapszemle rovatunkban ezentúl is hű örei leszünk állami és társadalmi érdekeinknek s az ott közlöttreket ezentúl is megteszük megjegyzéseinket.

Lapunk hasábjait szives készséggel ajánljuk föl bárkinek bármely helyi érdekű kérdés fejtegetésére, ha e fejtegetéseknek nincsen személyes éle. Mert a személyes kedvéstől ezentúl is épen olyan gondosan iparkodunk távol tartani magunkat, mint eddig.

Ujtás azonban még is lesz lapunkban. Új évtől kezdve ugyanis a Hét története című rovatot nyitunk, melyben a megelőző napok főbb eseményeit soroljuk föl krónikus hűséggel — s azon reménnyel kecsgetjük magun-

kat, hogy ezzel kellemes szolgálatot teszünk lapunk t. olvasóinak.

Hazaifias tisztelettel

A Felvidéki Híradó szerkesztősége

Lapunk előfizetési ára:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Egy negyedévre 1 frt.

Turócvármegye tanítói részére egész évre 2 frt.

Az előfizetési pénzek legzélszerűbben póstaútlevánnyal küldhetők a Felvidéki Híradó kiadóhivatalának Turóc-Szt.-Mártonba.

Magyar, vagy Hungarus?

(S.) Lapunk előző négy számában közöltük a Národnie Noviny bírálattát Atticus röpiratára. A bírálatra általában nincs több szavunk annál, mint amit maga Beksics arra vonatkozólag megírt lapunknak. De annak egyik fő pontjára lehetetlen elhallgatni megjegyzésünket.

Bíráló ugyanis éles különbséget tesz a magyar és hungarus elnevezés között; amennyiben magyar alatt pusztán a magyar nyelvet beszélő nemzetiséget, hungarus alatt pedig a hazánkban élő összes nemzetiségeket érti. Mintegy tiltakozik tehát az ellen, hogy öt valamiképen magyar-nak tartsák. A tótok hungarusok, de nem magyarok.

Ezen szószálhasogató és a magyar történelemmel homlokegyenest ellenkező eszmenet ellenében, meg kell minden jó magyar hazafi lelkeinek rendülnie, hogy most, a 19-ik század-

ban ilyen nézetek is merülhetnek fel, hogy Magyarországbán élnek teljesen egyenlő jogok és kötelezettségekkel bíró és azt élvező honfiak, akik magukat hungarusnak igen, de magyar-nak nem akarják tartatni.

E képtelen állítás éppen olyan, mintha például: az angoloknál a walesi-szótiai kelta-galek, németek, spanyolok, olasz és arabs anyanyelvű nemzetiségek; a francziáknál, hol a nyelv és szokások élesbél ellentéteket mutatnak, a provencálok, vagy occitánok, délen a flammanok, vallo-nok, a baszk anyanyelvű nemzetiségek; vagy a spanyoloknál a baszkok, galogosok, góthok, catalónok, valenciák és lemos nemzetiségek — nem tartanák magukat angoloknak, francziáknak, vagy spanyoloknak.

Megjegyezzük még azt is, hogy a nagy franczia nemzetnél az anyanyelv és szokások a fennebb elsorolt nemzetiségek között sokkal nagyobb ellentéteket mutatnak, mint nálunk a magyarok és tótok között; a provencálok vagy occitánok délen és a francziák északon mind szokásaik, mind nyelveik szerint eltérők egymástól — vagyis ha Bordeauxtól Genlig egy képzelt vonalat vonunk, körülbelül az lesz a választó nyelvhatar. A provencálok a catalónokkal 11 millió lelket számitanak, kiknek ereiben kevés germán vér folyik, mert keltákból, iberekből keletkezett e népfaj és görög, római és arabs elemeket vett fel magába. Még most is élkenek elmeleketnek e népek a régi gallokkra, melyekről Caesar írt, kik büszkékk hazájukra és szabadságukra, bátrak és merészek támadásaiknál s a sze-

rencsétlenségben meghunyászkodók, kik ma sem képesek más népek becsértéleket megítélni, mert ők csak saját becsértéleket ösmerik el s azt túlbecsülik. Sőt mi több, ezeknek az anya nyelvük napjainkban is a Langue d'oc, melynek szépirodalma is sokkal régebbi az éjszaki francziáknál, úgy annyira, hogy az egykori troubadour énekek is Langue d'oc nyelven vannak leírva — és legujabban egy erős szépirodalmi mozgalom támadt, egészen ellentétben az éjszaki franczia nyelvvél, ezen a Langue d'oc nyelven — Pedig ezek mindnyájan francziáknak tartják és vallják magokat.

Midőn tehát bírálónak nem csak a magyar, de az egész világon rendezett államokban élő népek történelmével ellenes eme indoklatlan és képtelen vádját és tanát vissza utasítanók, a többi összes tótok nevében is, mert mi is éppen olyan mandatummal bírnok a tótoktól mint ő maga, egyszerűmind kijelentjük, hogy a hungarus szó azonos a magyarral és hogy mi mindannyian itt ezen államban egyenlő jogokkal és kötelezettséggel bírvok, bármely nyelvet beszélünk, akár anya, akár dajka tejjel szivtuk azt magunkba, magyarok vagyunk mind; mindannyian egy nemzet. Bár az ugyan tény lehet, hogy mi sem vagyunk mentek, mint a régi görögök attól, hogy köztünk is ne szülnének az anyák Herostreseket.

Magyarországbán 1000 év óta a lehető legjobb egyetértésben együtt lakó 7 nemzetiségek, tehát a tótok is, egy nagyobb nemzetet képezünk, melyet mindenki mindig magyarnak hívott és mi is magyarnak nevezünk

TÁRCZA.

Az Irma ciklusból.

Leszek-e még boldog egyszer?
É kérdés van ajkamon;
Ábrándképm tünnek, szállnak,
Fény ad helyet sötét árnyak,
Egyre rólad álmodom.

Egyszer szender száll szememre,
Édes álom ringat el.
És az álom búvé-baja,
Enyhét adó tündér szárnya,
Érzem a mint átölel.

Oszlik lassan a varázslat,
Mint a tűnő lidércfény.
Aztán járok kedvszegetten
Sötét bánat kísér engem,
Mely nem hagy el — érzem én!

Az életnek súlya — terhe
Porba sújtá lelkeket.
Odaveszett már nyugalmam,
Boldogságom elsrattam, —
A mely még rám fényt vetett.

S bár sorsomtól üve bolygok
Rád gondolok egyre rád!
S a mig hordom a keresztet,
Melyet szived rám eresztett, —
— Nem is hiszed, — ajkam ad . . .

Leszek-e még boldog egyszer?
E kérdés van ajkamon;

Ábrándképeim tünnek, szállnak,
Fény ad helyet sötét árnyak,
Egyre rólad álmodom.

David Bóla.

Az orosz társadalom.

A rómaiak csintalankodó gyermekeiket eme szavakkal csillapították, tereltek a rendes kerékvágásra: Hannibal ad portas. Miniket is ijesztgettek a mumussal, vagy ha úgy teszik ezen szóval: Orosz. Mégis mi ezen szóhoz már annyira hozzá szoktunk, hogy szinte feltűnés nélkül foglalkozhatunk vele.

Mindazonáltal, ha igazat adunk is azon felfogásnak, hogy a megszokás hatalma a legnagyobb potentáta a világon, hazafias lelkületünk nem nyugszik egy szóra, vagy egy egyszerű így, vagy amúgy akorára. Az említett szó olomszárnyként nehezedik lelkünkre, s úgy érezzük magunkat, mintha akaránk valamit, de nem jutunk igazi eszmélethez. Nem lesz tehát fölösleges megismerkednünk azon néppel, melynek neve: orosz.

A ki az ezer éves birodalom benső állapotait, kormányát, nemzet — művelődési mozzanatait, az ottani társadalmi életet, az irodalmat, tudományt, művészetet, az orosz nép aspirációit és elvlegre magát a hadviselést is figyelemmel kíséri, lehetetlen, hogy lépten-nyomon új meg új leletetekre, merő összeférhetlenségekre és chaoticus jelenségekre ne bukkanjon.

Ázsiai despotizmus, a saját személyét istenítő cezarizmus — és lágy, érzelő filant-

rópia; kormányzati mindenhatóság és közgazgatási tehetetlenség; merev ragaszkodás a régi patriarkális szokásokhoz — és a legszabadabb elvű nézetek; érzéktempa közönység, korlátolt, kicsinyes, nyarspolgári világnézet, babonás, vallásos vakbuzgóság és atheisztikus színezeti eszmék; rendszeres vesztegetés, szokásos sikasztás, szegények zsarolása és népboldogító elméletek, kommunisztikus törekvések; orias hatalmi eszközök és bamultos katonai tehetetlenség; a szociális slynlődés tünetei — és folytonos terjeszkedési viszketség; a mult századokba való formák — és ujdívatú allure-ök.

Ezek azon összeférhetlenségek és ellentmondások, melyek mint megannyi rejteylek tünnek fel, mihez még azon baj is járul, hogy a régi ó-orosz világ tarthatatlanná vált, az orosz nép új nemzedéke pedig egészben vége teljesen érten.

Mis nemzeteknél az újabb kor vívmányai és ismereti a benső szükségéből, természetes kényszerűségekből fejlődtek ki és hosszú, fáradságos uton, alapos megmondolás és megvitatas uton érleltettek meg. Rousseau, Montesquieu, Voltaire, az encyclopedisták és az emberi jogok magyarazata jóval megelőzte a franczia 1789-iki forradalmat és úgyszólván előkészítették annak útját.

A személyi és politikai szabadság elveinek, az alkotmányosság alapeszméinek és a nemzet gazdasági kérdéseknek megoldásában és megállapításában Macaulay, John Stúart Mill, Thomas Bukle és anyai más kiváló tehetséggel bíró férfiak fáradtak, hosszú idő

keltetvén ahhoz, mig az üres frazis eltűnt és a tiszta valóság megszületett.

Grachus Babeouf volt a kommunizmus atyja, ez ezen, valamint a szocialis és a munkások kérdésének, — még oly gyors életi nemzetnél is, mint a franczia — előbb a S. Simon iskolaján, Fourier, Cabet, Enfantin stb. kezéin, azután a német Lassalle, Schultze-Delitsch stb. rendszerein kellett keresztülmenni, mig ezen kérdések életképesége és valódi értéke csak részben is felismertett.

És mialatt Európa más népeinél az ujkori eszmék és kérdések erőszak nélkül, békés uton való érlelés és megoldása immár biztosítottnak látszik, azalatt Oroszországbán a tudatlan köznép ragadja meg fekezhetlen impetuozitással az alig megértett kérdések erőszakos megoldását és számos véres merényletet, borzasztóságának daczára, bamulatos szivossággal és elszánttsággal minden korlátot letörve, emeli az ezer éves tradíciótól megszentelt — és épen a köznépnél határtalan tiszteletben álló — papáczar ellen kezét és a világ leghatalmasabb imperatorjának egyikét szétzuított tagokkal löki az utca kövezetére.

A közvetlen szembeszokó, kirívó és követezhetően ily iszonyú elentétek és összeférhetlenségek okai azon egy tényre vezethetők vissza, hogy a feltétlen abszolutisztikus kormány és a magasabb arisztokracziától oly sokáig szándékosan sötétsebben tartott köznép értelmében egyszerre kezdett virradni. A külsőleg művelt orosz nemesség, a félig művelt gentry és a közép- és kis-

Magyarországban soha senki sem törekedett azon, hogy egyik vagy másik nemzetiség megsemmisíthetők közülünk — sőt a magyar egységes kerethez foglaltak mindnyájan honuk polgárai, bármely anyja vagy dajka nyelvet beszéltek is úgy mint most és mindenkor. — Hazánk törvényei minden egyes polgárnak a teljesen egyenlő szabadságát és szabad fejlődését védeni törekedtek a magyar nemzet tehát, úgy annak politikai és is, ilyen szemrehányást, mint a milyet bíráló emel a hungarus szó játékaival, még a régi urbériesség korszakában sem érdemelt.

Másodfokban vissza kell még tisztánunk a horvát elégedetlenséket magjából magyarón szót is, melyet bíráló örömmel többször felelített — mely semmi más lenni nem akart, mint kinyilvánított cizmesét állata, mint szlavofil, tehát szlavofin állat, a hazafias érzelmű lótnak.

Nincs itt nálunk magyarosításról, új nemzet alakításról, új nemzet teremtéséről szó — mert a magyar nemzet még van; 1000 év óta él 7 különböző anyanyelvű törzsen — vak az, aki ezt nem látja, vagy sötétséghez szokott szemre nem bír a napfényben látni, mint a bagoly.

Magyarország népeinek ethnologicus megmagyarosítása soha sem volt a magyar ajkúak törekvése, erre még az 1848 előtti földes urak sem törekedtek soha — úgy azután annyi földbirtokossal megokosodott és megerősödött nemzelnék most sem írta ezt a jelszót zászlóira.

Az, hogy az iskolákban a magyar állami nyelvet tanítják mindenütt kötelezőszerűleg, az első sorban kötelessége az államnak, hogy mindenki a ki itt egyenlő jogok és kötelezettségekkel bíró tagja a nemzetnek, tanulhassa meg és tudja az állam hivatalos nyelvét; — ez sem új intézmény, meg volt az nálunk mindig, azon időkben is, mikor még Magyarországon a latin nyelv volt az állami, a dicitatorialis nyelv.

A szláv nemzetiségi rajongók biztosak lehetnek arról, oda át a szomszéd államokban is, hogy a magyar nemzet utódai, már mint mi, mindannyian e haza bármely anyanyelvű polgárai mindig, úgy mint régen, azon eszméiről fogunk rajongani és lelkesülni, mint azt hazánk történelének összes lapjai tanúsítják, hogy zászló-

inkat minig az alkotmányos szabadság, és testvériség szelleje lobogtassa; — ez lenni körül a mi létünk, ez a nagy eszme vezérel a mi összes működésünket — s e nagy eszme diadalával nemzelnék tekintélyét, annak növekedését közülnék minden egyes honfi elő fogja mindig és minden körülmények között mozdítani.

Lapszemle.

Vicsok »A tót irodalom ténykedése« című művének kiadta F. D. Florenszki következő előszót ut, mely a »Narodnie Noviny« november hó 7-én megjelent számában foglaltatik.

A tótok a szláv nemzetek közt az orosz olvasó közönség előtt legkevésbé ismertek. A tótok nevével lapjaink hasábjain igen gyakran találkozunk. Onnan ered ez, hogy a szláv politikai kérdésekben — melyek iránt az érdeklődés nálunk legelőkelőbb — a tótoknak kevés részük van. Az osztrák-magyar monarchiában nem a legkisebb nemzetiséget képviselve (körülbelül 3,000,000), mégis benne semmiféle politikai szerepét nem visznek. Ez a legelnyomottabb, lealazott, jog nélküli nemzet él ugyan az államban — mely oly fennben dicsélik a benne létező nemzetek liberális constitutió, szabadság és egyenlőségével — de alig lehet elképzelni nehezebb, minden előnyt kizáró állapotot, mint azt, melyben a tótok léteznek. Tőlök minden elvonatott, a mit csak egy nemzet-től elvonni lehet. A tótnak mint ethnografikus egyednek még létjoga sincs az államban elismerve. Mindenki, ki magat tótnak vallja, nyitlan tótnak beszél, már otthona árulójának s az állam ellenségének tekintetik és ki van téve a hatóság nyit és titkos üldözésének. Csodá-e tehát, hogy ily elbánás mellett a tótok sem a képviselőház, sem a helyi közigazgatásban nem bírnak csak egy képviselővel is, nincs egy középiskolájuk mű vagy irodalmi társaságuk, vagy institutiójuk, könyvtárjuk vagy színházuk; kárthatatva vannak nyelvtől elidején, és kényszerítettek mindenütt: bíróság előtt, iskolában, póstán, sőt legújabb időben a templomban is a magyar nyelvet használni; elvesztették a haza nagy, gazdag nemességüket, amely még magyarosított s most nemzetének ellenségével tart; elvesztették legtermékenyebb földjeiket, melyek a magyarok, magyaronak és zsidók kezébe mentek át, és ezen három elemnek türök elviselhetlen nyomását mindenkori, a mikor az elkényszerített tót nemzet lealazása s tönkretétele kérdéseltek. A szép tót földnek — a hajdan kiváló, nagy morva hercegség ezen maradványának — meg-

magyarosítása kitűzött célja a mostani magyar kormány s tarsadalomnak, — s eredmény naponként jobban és jobban mutatkozik. Ezen cél elérésére minden — bármily undorító — eszköz meg van engedve, mint az is, mely a legközelebb multban történt, hogy az erős egészségét tót gyermekek magyar vidékre szállították el.

Érthető ezekből, hogy a tótok — az osztrák-magyar monarchiának — teljesen néma észrevétel tagjai. Róluk — a Habsburgok monarchiájában megjelenő szláv lapok is keveset írnak s beszélnek, s a német és magyar lapokban alig említettek. Mindez nem elég ok arra, hogy mi oroszok ne szenteljünk figyelmet s egykedűvék maradjunk a tótok iránt. Ellenkezőleg, azt hisszük hogy éppen ezen oly régen és sokat szenvedett nemzet megérdemli figyelmünket, szeretetünket. Az orosz szlavofilok által már ismételtlen ki volt tüntetve, azon hely, mely a tótokat a nyugati szláv nemzetek között megilleti. Ezen nemzetet nem szabad elfelednünk, mely az oroszoknak közvetlen szomszédja (különösen azon részét nem, amely a magyar északkeleti Kárpátok aljait lakja). Minden at-élt szenvedés dacára, csodálatos módon megtartották, az originalis ethnografikus vonásában, oly gazdag szláv típusukat. A magyarokra erős kultur befolyást gyakorolva, magok a tótok tömegökben kivéve magasabb kasztjukat nem hódolnak meg az idegen befolyásnak. Nem ritkán náluk oly megfizetetlen érintetlen állapotban lehetett a kiváló jellemző nemzetiségi tulajdon, hogy ezek Ausztriában nem minden szláv faj di, cseled Ausztriát. Ezen tót földön, roppant gazdag népies dal, régi nemzeti szokás, csodálatosan zengtetesen felfordított nyelvvel s karakteristikus szemlélődő, eszes nézetekkel találkoznak, tekintve akár az egész tömeget, akár az intelligenciát.

Századokon keresztül idegen járom alatt nyögve, a tótok semmiféle politikai tervekkel nem foglalkoznak, s nem almodoznak — mint más, az osztrák-magyar monarchiában élő szláv nemzetek — egy erős tót állam alakulásáról, s nem élnék vissza más testvér nemzetek jogával.

Ennek dacára élénk tudatában vannak az összes szláv faj rokoni együtvetározásának, de e mellett az emberiség minden tagjának szabadságát s jólétét kívánják.

Az osztrák-magyar monarchia szlávjai között, a szláv idea talán sehol sem vert oly erős gyökereket mint a tót nemzetnél.

Nem hiába ezen nemzetből kerültek ki ezen idea oly hatalmas üttörői, mint Safarik Kollár és Stur Lajos. Másrészt tán sehol másutt nem található fel oly tiszta érdeknélküli sympathia, oly tisztelet Oroszország és az orosz népiránt, mint a tótnál. Nekünk alkalmunk volt az éjszak és délnyugati szlávok földjének legnagyobb részét beutazni s egész lelkesülten mondhatjuk, sehol sem éreztük magunkat oly jól, mint a tótoknál, sehol sem találtuk azon közvetlenséget, közelséget, rokonságot az orosz szláv érzelméhez, mint ezen legrokonszenvesebb szláv nemzetnél.

Mint a tót nemzetnek egyik jellemző vonását, ki kell emelnünk — azon képességét, mely többek között gazdag s figyelemre méltó irodalmában nyilvánul. A tót irodalom új jelensége, mert fennállása legfeljebb száz évre tehető, és fejlődését leginkább azon nagy politikai és tarsadalmi mozgalomnak köszönheti, mely ezen században ezen név alatt a szlávok ujja születésére ismeretes. Akár miellen néhez volt a külső állapot, amely mellett fennáll, mely létséget, virul és fényes helyet foglal el más nyugati szláv irodalmak sorában. A csehok által meg nem szűnt energikus tiltakozás dacára is, melylyel a tótok hűgellen irodalma fogadtatik, most alig lehet ezen irodalom jogát kétségbe vonni, már csak azon egyszerű oknál fogva is, hogy az létezik.

Ezen tény elismerésére elégséges feleltem azt, hogy a tót irodalom oly nagy kultúrával rendelkezik, mint Szlovákia, Chalapsa Samu, Kral, Bossó, Hurbán — Vajansky, — Országh — kik a szláv kultúrájait igaz dicséri.

Két vonás a különösen, mely jellemzi a tót irodalom alaposságát és kihatását. Ez a népies költészet, a szó tag értelmében, mely

a nemzet életét muhajt, jelenét ideáljait, vágyait cselelti, s egyáltalán kifejezést ad e nemzet szellemének forma és tartalmában. Másrészt magyarokat a szlávok ideáljait, mely a mint felhozott, oly vele született a tót nemzettel. Mind ez összevéve fejlozójára ezen kis nemzet irodalmát arra, hogy íranta az orosz képzett közönség érdeklődjék.

Az itt reprodukált előszóhoz csak azt a megjegyzésnek csatlólok, hogy Florinski úr ismeresse az oroszokkal a lenyelek és finek oroszországi állapottait, a kik dacára annak, hogy történelmi mult s történelmi alapokon álló nemzetek, mind-nébe megjegyének a mi tót ajkú hazafias lakosságunk helyzetét.

Florinski úgy látszik, vagy nem tudja, vagy nem akarja tudni Magyarország történelmét, mert különben, lehetetlen volna azt állítani, hogy a tót nemzet létezik, s lehetetlen lenne állítani, hogy ezen nem létező nemzetnek volt a magyarok honfoglalása s honállapítása óta nemessége, melynek elvesztése felett kesereg. Azon orosz sympathiák, melyekkel a tótoknak dicsérik, lehetnek ugyan azon körökben, melyekben ittdele alkalmával mozgott, de a hazafias tót lakosság hiába keresné azt, — mert a mi józan tót népünk nem gondol az ország határain túra s nagyon is jól tudja, hol kezdődik a kancsuka határa.

HIREINK.

Tisztújítási mozgalom Justh Kálmán főispán úr e hó 12-ére több megyebizottsági tagot hívott meg a vármegyeházhoz, hogy a küszöbön álló választásokról értekezzenek. Kijelentet, hogy távol áll attól, mintha szándéka volna egyes állásokra kijelöléseket eszközölni, csupán azért kérte összejövetelre a meghívottakat, hogy tájékozódást nyerhessen a közvélemény felfogásáról. A bizalmas értekezlet célja tehát nem volt határozat hozatal s így mi is csak az összebonyomlásról számolhatunk, mely szerint a jelenlegi tisztviselők remélhetőleg egyhangúan fognak újra megválasztani.

A tisztújítás Liptóban, mint már lapunkban említettük, 16-án hoinap lesz. Az eddigi felmerült jelölésekkel szemben az a változás állott be, hogy ifj. Szent-Iványi Marton visszalépett s így a csütörtökön tartott népes értekezlet egyhangúlag Andráz Gézat, az eddigi alispán jelölté egyhangúlag, Ifj. Szent-Iványi Marton arvaszéki elnöknek léf fel. A többi állásokban nem lesz változás.

A dohánygári munkások érdekében Selmeč-Bélabánya törvényhatósági bizottsága e hó 10-én azon határozatot hozta Marchalko Gyula biz. tag felszólalása folytán, hogy átír az igazgatóságához, miszerint az elbocsátott munkásokkal szemben több méltányossággal járja el, különösen, hogy tekintettel lenne a selmečvárosiakra, mint akik a gyári munkánál egyéb foglalkozást nem kaphatnak, míg a vidékről bejárók a földmívelésnél is találnak munkát és kenyeret. Igazán lesújtó az az újabb intézkedés, mely szerint a mintegy 1800 munkásnőre berendezett dohánygár most már csak mintegy 700 munkásnő foglalkoztat s ez is csak egy részén át az előbb megállapított munkaidőnek. Feltehető Storch János igazgatóról, hogy e méltányossági tekintet elől nem tér ki mint különben is jó indulatú, humanus gondolkodású hivatalnok.

Turóc vármegye közgyűlése e hó 16-án tartatik meg a varmegyeház nagytérben. A tárgysorozat 16 pontból áll; ezek közül nevezetesebbek: belügyminiszteri rendelet az általános tisztviselői választás megtartása tárgyában; Szabolcs vármegye közönségének felirata a tisztviselői választás jognak fentartása tárgyában; a trencsénvármegyei gazd. és erdszeti egyletnek felirata a megszerzésre vonatkozó törvények hiányának megszüntetése tárgyában; állandó választási javaslata az erdőgazdálkodás államosítása tárgyában; igazoló választási jelentés a megjelölt általános megyebizottsági tagválasztások tárgyában stb. stb.

Tanári gyűlés. A beszercebányai tanári kör e hó 6-án, 7, 9 és 10-én folytatódott

polgári osztály, ügyészolván egy lépéssel a civilizált nemzetek sorába; a jobbagyagságot vagyis a valóságos rabszolgaságot átmenet nélkül felszabadult sok emberi lény pedig a teljes sötétségből egyszerre jutott a napvilágra.

Hogy mindez így van, arról bárki meggyőződést szerethet, ha előlassa az »előlekö világot«, »napak és éjszakák«, »a fatalista-t«, »az új földet«, »a holt lelkek-ét stb. E művekből kitűnik, hogy az orosz tarsadalom mily mélyenható forrongásban van, hogy az olvasni alig tudó korok is, ujabkori, de felette zavaros világnézettel és eszmékkel vannak szaturálva, hogy a nihilizmus meghonosulása és elterjedése sehol sem találhatt kedvezőbb elemre, mint épen Oroszországban. — hogy az orosz tarsadalomban a »Nedanoff-féle egységek és existenciák számlálásának sokaságában lezethetnek tényleg, — és hogy végre a régi orosz tarsadalmi rend teibomlása határozottan felismerhető.

Lehet mondani, hogy az orosz nemzet cseréves terpedéséből és télenéséből, egy lépéssel akarja utólrni a legelőrehaladottabb európai nemzetek, de méltan lehet tartani attól, hogy a nem természetes haladás zatonyra talal.

Hogy a művelt orosz tarsadalommal megismerkedhessünk, elég ha a Werestsagot mutatják be, mint valódi orosz. Ennek az egyneknek közlebbi jellemzésével, valamennyi irányból félrunkak célját és törekvését egyszerre a kelto világításba helyezhetjük.

Werestsagin Bákai az ismeretleniség ocazán-

jaból egyszerre nagy hírnévre tett szert. Nagyságot azonban különös módon állapította meg. Nem úgy tett, mint más festők, kik műveiket a különféle múkiállításokon egyenként hozták a nyilvánosság elé, hanem a kiállítási helyiségeket, valamennyi rendelkezésre álló termekben egyszerre és kizárólagosan saját műveivel töltte meg. Persze ily tömegben, a természet fiainak eredetiségét, a vad ember éles szemét és acél markát élénken kifejező csataképei, inponáltak a közönségre. Ugy maga Oroszország, mint Európa többi államainak közvéleménye a vértartó valósággal ábrázolt csataképeket, a tömeges emberölés ellen való nyilvános és erőlyes tiltakozás gyanant fogta fel.

Kinek nem tűnne fel már ezen egy orosz-nál is a hirtelen nagygyá levés, vagyis azon orias lépés, melylyel magát egyszerre felülmúlta tette! Van valami különös a művészen, mi ott sajátosságát tette. Ezen sajátosságot észre is vette egy Oroszország, mint a művelt Európa. S ez az, hogy valóban hű fia és meg hűbébb dletképe Oroszországnak.

Lehet, hogy közelebből való megismerkedésnél még barmutatosabb jelenségre és tuncetekre bukkannak az orosz tarsadalomban és így nincs nagy okunk megilletődni az orosz nagyság hallatára; olyba vehetjük azt, mint Werestsagin festményeit, melyekből megtanulhatjuk, hogy az orosz nép újabb nemzedéke fiatal hűvel és mohósággal ragad meg minden ujkorai eszmét, és azt nem ritkán a tarsadalmi rend fenntartásának veszélyeztetésével is sajátjába tenni törekedik.

Fehér János.

4408 sz.
tjvk 1889

Arverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schwarz és Pollák kereskedő czégnek — Epstein Jakab elemi végrehajtási ügyében Tót-Próna községben fekvő a tót-prónai 39. sz. tkben I 5—7 sor sz. a. felvett Epstein Jakab nevére írt s az 1889. évi február hó 20 án fogantatott arverésről Tót-Próna községe által megvett ingatlanságra 420 forintban ezenell megállapított kikiáltási árban az arverést elrendelte, és hogy a tennebb megjelölt ingatlanság az 1889. évi **december hó 30-ik** napján délelőtt 10 órakor Tót-Próna községben a község házánál megtartandó nyilvános arverésen a kikiáltási áról nem fog eladatni.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanság kikiáltási árának 10%-át készpénben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a banatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Turóc-Szt.-Mártonban 1889. évi október 7-én.

Fekete,
kir. bíró

zetett ki azzal, hogy ezen fekvőségek az adó szerint 907 frt megállapított becsáron alul is — az utóajánlatnak fentartásával — eladatni fognak.

Kikiáltási ár 907 frt adószert megállapított becsár.

Arverezni szándékozik tartoznak a 907 frt becsárának 10%-át készpénz, vagy óvadékképes értékpapirban az arverésnek megkezdése előtt a bírói kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles az ígért vételért 8% kamattal, az arverés napjától számítva 90 napon belül, a selmezi k. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál, kérvény mellett lefizetni.

Vevő az arverési cselekmény jogerőre emelkedése után haszonélvezetbe lép, a tulajdonjog javára azonban csak a vételár teljes lefizetése után, hivatalból bekebelezetni fog.

Az arverési feltételeknek tüzetesebb pontjai, ezen kir. járásbírósnál és Szent-Ántal község házánál megtekinthetők.

Selmezen 1889. évi december hó 5-én

Heyder,
kir. járásbíró.

A magy. általános takarékpénztár részvény-társaság
Budapest, V. Józseftér 8.
Befizetett alaptőke 1 millió frt.
Elfogad további intézkedésig:
1-4 **Betéteteket**
takarék-könyvecskékre
4 1/2 %, ellen és pedig:
500 forintig 8 napi felmondás elon
nagyobb összegek 30
A kamat-adót az intézet viseli.

2730. szám.
tjvk 1889

Arverési hirdetmény.

A selmezi kir. bíróság mint tkkvi hatóság részről közhírré teteti, miszerint ezen kir. bíróság területén lévő Mezőkó Mártonnak a szentantali 96. sz. tkjében A I 2. 6. 7. 8. 15. 16. 17. 19. 20 sorszám alatt foglalt fekvőségekből illető felére és azután járó 216. sz. tkjében A I 1—13 sorsz. alatt bevezetett közösen lévő erdő illetőségére nézve, Buzalka Antalnak 64 frt 49 kr. tőke és járulékaival kielégést végezt, a végrehajtási arverés az 1889. évi december hó 30-án reggeli 9 órára, a selmezi kir. járásbíróság mint tkkvi hatóságnál fit-

VALÓDI
*** ORYOSI MALAGA-SECT ***
a klosterneuburgi csász. kir. borkisérleti állomás vegyelemzése szerint
Kitünő jó, valódi malaga,
mint kitünő erősítő-szer **elerőtlenedett betegek, üdülők, gyermekek** stb. számára, a **vérszegénység és gyomorgyengeség ellen** legkitünőbb hatású 1/2 és 1/4 eredeti palackokban s **törvényesen bejegyzett védjegy alatt** a
SPANYOL BORNAGYKERESKEDÉS
VINADOR
BÉCS HAMBURG
eredeti árakban 2 frt 50 kr és 1 frt 30 kr — Orvosi malaga valódi Carte blanche 1/4 palack 2 frt, 1/2 palack 1 frt 10.
Továbbá kaphatók **különböleg legfinomabb külföldi borok eredeti palackjaiban és eredeti árban.**
Selmezbányán: **Wankovits L.** ur keresk. **Marschalko Gyula** ur keresk. és **Walther testvérek** czukrászdájában. — Beszterczbányán: **Kren András** ur kereskedésében és **Walther testvérek** czukrászdájában.
A VINADOR bélégre, ugymint a törvényesen bejegyzett védjegyre teesék ügyelni, mert csak akkor vállalhatjuk el a jótállást valódiagért és jószágért.
4-8

„KÉPES CSALÁDI LAPOK.”
Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.
Felhívás a művelt magyar olvasó közönséghez!
A »Képes Családi Lapok« jelenleg már az ország minden vidékén, a legtöbb művelt magyar közönség házi barátja.
Közkedveltséget és elterjedtséget az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a **szépirodalmi** és **szellemi** irányban is bátran a kezébe lehet adni s e mellett az **atyák, anyák és nagynagyok** is mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találnak benne. — »Hölgyek Lapja« című mellékletünk, a nők hű tanácsadója és szellemi titkára, a háztartás, a gazdászati, a kertészet, a konyha, házi orvos, házi állatok és a **divat** köréből megbeszélhetetlen közleményekkel kedveskedik. — A »Képes Családi Lapok« képei, a legelső művészek ecsetjeinek köszönik létüket. — A »Képes Családi Lapok« a lehető legjobbhat igyekszik nyújtani s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyítja, immár **11 évi fennállása, mit használatban egyetlen egy hasonló irányú lap nem volt képes elérni.** — Minden laphoz egy külön, könyvről köthető **regény-melléklet** van csatolva, mely évenként, 3—4 legjobb írónktól származó becses regényt képez.
Előfizetési árak a »Képes Családi Lapok«, »Hölgyek Lapja« című divatlap s »Regény« melléklettel együtt: egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. — Előfizetéseket (a hõ barmely napján) elfogad a »Képes Családi Lapok« kiadóhivatal, Budapest, V. Nagy korona-utca 30. sz.
A »Képes Családi Lapok« heti lapból mutatvány-számokat ingyen és barmennyire küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik eziránt — legelőszörüben levelezőlapon — hozzá fordulnak.
Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.
A »Képes Családi Lapok« szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, V. Nagy korona-utca 30. sz.
6—10

Gyors és biztos segítség gyomorhajók s azok következményei ellen.
Az egészséges fentartására, az életnek s annak folytatásának vének tisztítására és tisztán állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt
életbalsam Dr. ROSA-tól.
Ezen életbalsam a legfinom s leggyógyhatósabb gyógyívekkel a legdolgadosabbban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyúság, fejfájás, vértőlulás, aranyeres hajók stb. stb. ellen teljesen hathatósan bizonyul. Ely kitünő hatásai következtében ezen életbalsam egy bizonyított, megízelt háziasszerő lett a népek. Ara egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Elismerto 50 kr. ezrei bármely betekintés végezt rendelkezőre állnak.
Óvás! Hamisítások elkerülésére végezt, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített »Dr. ROSA-jéle életbalsam« minden üvegcskéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalán »Dr. ROSA életbalsama a fekete sas« hozz címzett gyógyszerártról, FRAGNER B. Prága 205—III., német cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.
Védjegy Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő
FRAGNER B. főraktárban, gyógyszerártról a fekete sashoz Prágában 205—III., és **BUDAPESTEN** Török József úr gyógyszerártról, Királyutca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszerártról a Városház-téren.
Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerártrában van raktár ezen életbalsamból.
Ugyanott kapható: **„prágai általános házi-kenőcs”,** több ezer halányilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és gennyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emelő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emelő megkeményedésénél szülőkör, kelevénynél, vérdaganatoknál, gennyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöyöknel, az agyvezeztet körömgöyöknel, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsírdaganatoknál, érzékenlen tagoknál stb. Minden gyuladást, dagaszt, elkeményedést, felpuffadást a legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gennyelés mutatkozik, ott a dagasztat legrovidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kiéri és kigyógyítja.
Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczekben.
Óvás! Mivel a prágai általános házi-kenőcs sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve s csak akkor valódi, ha a sárga érezelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba melyek 9 nyelven nyomozák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.
HALLASI BALZSAM a legbizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehéz hallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére. Egy üveg ára 1 frt
21—26

Legszébb és legközélszerűbb karácsonyi és újévi ajándékok az ifjuság számára:
Regények, ifjusági iratok, költemények, mese- és képes-könyvek, író és rajzszerék, társasjátékok.
Nagy választékban kaphatók:
MOSKÓCZI FERENCZNÉ
PAPIR- és KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN
TURÓCZ-SZT.-MÁRTONBAN.

